

\Ludzie

Grupa wiekowa **szkoła podstawowa IV–VIII**

\ „Janek Wiśniewski”

Symbolem strajków oraz towarzyszących im ataków agresji ze strony władzy stała się postać „Janka Wiśniewskiego”, który zginął od kuli w Czarny Czwartek. Jego ciało zostało poniesione na drzwiach przez robotników stoczniowych oraz przyłączających się do nich ludzi w marszu przez ulice Gdyni, w akcie protestu przeciwko użyciu przez władze siły. „Janek Wiśniewski”, w rzeczywistości 18-letni wówczas Zbigniew Godlewski, był pracownikiem Zarządu Portu Gdynia. Został zastrzelony nieopodal przystanku kolejki elektrycznej Gdynia-Stocznia po przyjeździe do pracy. To wydarzenie zainspirowało powstanie Ballady o Janku Wiśniewskim. Ponieważ autor nie znał tożsamości zastrzelonego mężczyzny, posłużył się wymyślonym nazwiskiem. W ten sposób „Janek Wiśniewski” stał się symbolem wszystkich ofiar wydarzeń Grudnia 1970 roku.

> Zadanie

Postaraj się napisać krótką balladę na cześć wybranego bohatera narodowego.

\ Milicja Obywatelska a Służby Bezpieczeństwa

Milicja Obywatelska w czasach PRL była odpowiednikiem obecnej policji. Służyła do walki z przestępczością oraz utrzymywania bezpieczeństwa. Służba Bezpieczeństwa, utworzona w 1956 roku, była organem bezpieczeństwa państwowego. Obie te jednostki podlegały Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, a więc bezpośrednio władzom PRL. Oprócz wywiadu i kontrwywiadu Służba Bezpieczeństwa zajmowała się zwalczaniem opozycji i Kościoła. Obie formacje przestały istnieć w 1990 roku, po zmianie ustroju państwa.

> Zadanie

Zastanów się, jaką rolę w państwie odgrywa policja?

\ Władysław Gomułka

Władysław Gomułka był polskim działaczem komunistycznym, a od roku 1956 I sekretarzem Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. W wyniku jego decyzji w grudniu 1970 roku podniesiono ceny żywności, co doprowadziło do strajków. W jednym z listów napisanych niedługo po tragedii Gomułka wspomina o tym, że ponosi osobistą odpowiedzialność za użycie broni wobec protestujących robotników. 20 grudnia 1970 roku został zmuszony do ustąpienia ze stanowiska, a w kolejnym roku przeszedł na emeryturę.

> Zadanie

Postaraj się wykonać ulotkę reklamującą wybrany produkt spożywczy.

Podsumowanie

Przedstawione postaci reprezentują tak naprawdę strony konfliktu wydarzeń Grudnia 1970 roku. Władza oraz podlegające jej służby, przeciwko zwykłym ludziom. „Janek Wiśniewski” reprezentuje każdą z osób wówczas protestujących lub po prostu przybywających do pracy i niespodziewających się ataku ze strony rządzących. Jedną z takich osób był Brunon Drywa, którego losy stały się inspiracją dla twórców filmu *Czarny Czwartek. Janek Wiśniewski padł*.